

Latvijas Tumšgalves aita

Šķirnes vispārējs raksturojums

Latvijā pamatā audzē Latvijas Tumšgalves aitu šķirni. Latvijas tumšgalves aitu šķirne izveidota, vietējās aitas krustojot ar Šropširas un Oksfordširas teķiem, kurus ieveda no Zviedrijas un Anglijas. No 1927. līdz 1937. gadam Latvijā importēja 257 Šropširas un 83 Oksfordširas šķirnes teķus, izveidoja teķu stacijas un aitu audzētavas. Tā 1937.gadā pavisam bija izveidotas 587 teķu stacijas un 172 aitu audzētavas. Pēc 1937. gada pārtrauca Šropširas un Oksfordširas šķirņu dzīvnieku importu, jo uzskatīja, ka ir izaudzēts pietiekošs vaislas materiāls, lai varētu veikt sekmīgu Latvijas Tumšgalves šķirnes selekcijas darbu. Vēlākā laikā, šķirnes pilnveidošanai, izmantotas virkne populāru Eiropas aitu šķirņu: 70. gados, auglības palielināšanai - Somijas landrase; 80. gados, ātraudzības un gaļas kvalitātes uzlabošanai gaļas aitu šķirnes – Ilde –France un Teksela: 90. gadu beigās - Vācijas melngalve un Il-de-France. Mērķtiecīga darba rezultātā Latvijas Tumšgalves aitu šķirne ir izveidota ar augstu reprodukcijas spēju, labu ātraudzību un teicamu gaļas kvalitāti.

Šķirnes fenotipiskais raksturojums

Latvijas Tumšgalves šķirnes aitas raksturojas ar spēcīgu konstitūciju, stipru kaulu būvi, platu un garu ķermeni. Aitas ir veselīgas, piemērojušās samērā mitrajam Latvijas klimatam. Ļoti labi izmanto esošo barības bāzi. Pamatā ziemā aitas baro ar

sienu, bet vasarā gana ganībās. Aitas labprāt ēd lapu koku slotiņas un skujas, kas ir labs vitamīnu avots. Latvijas Tumšgalves šķirnes aitu mātēm dzīvmasa 55 – 65 kg, teķiem 100 – 120 kg, vilnas nocirpums attiecīgi 3.5 – 4.5 un 5.0 – 6.0 kg. Vilnas garums 8 – 10 cm, vilnas smalkums 48 – 56s. Tīras vilnas iznākums 55 - 60%, vilnai pārsvarā kremkrāsas tauksviedri. Aitu auglība 150 - 160%.

Šķirnes pozitīvās īpašības

Latvijas Tumšgalves aitu šķirnē jā saglabā un tālāk jāattīsta tās īpašības, ar kurām tā izceļas citu šķirņu vidū un tās ir: - dzīvnieku konstitūcijas stiprums un piemērotība vietējiem apstākļiem; - aitu reprodukcijas spēja (auglība un jēru dzīvotspēja); - laba aitu ātraudzība (vaislai pareizi izaudzinātas jaunaitas var uzsākt izmantot 9 – 10 mēnešu vecumā) un tirgus prasībās atbilstošā gaļas kvalitāte.